SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 119. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 23, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 23-го ЧЕРВНЯ 1990 Ч. 119. РІК XCVII.

В УКРАЇНСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ СТВОРИЛАСЯ НАРОДНА РАДА

Київ. — Як уже повідомлялося в „Свободі" ч. 106 з 6-го червня, на пост голови Верховної Ради УССР 4-го червня обрано Володимира Івашка. Демократичний Бльок в таємному голосуванні участи не взяв.

В газеті „Літературна Україна" з 14-го червня опубліковано заява і декляраця Демократичного Бльоку, у якій, зокрема, сказано, що 5-го червня на засіданні узгоджувальної комісії новообраний голова Верховної Ради В. Івашко заявив, що в парляменті панує „гармонія інтересів". Демократичний Бльок рекомендував Івашкові висунути на посаду першого заступника голови Верховної Ради УССР кандидатуру академіка Ігоря Юхновського. Цю кандидатуру висунуло десять різних парляментських груп. „Демократичний Бльок вважав і вважає, — сказано в заяві, — що депутат Юхновський І.Р., як один із найбільш можливих за універсальною програмою претендентів на пост першого заступника Голови Верховної Ради, за беззастережним світовим авторитетом ученого і видатного громадського діяча, як лідер Демократичного Бльоку, член КПРС, — єдина постать, котра могла б об'єднати навколо себе всіх і внести рівновагу в спільну парляментську діяльність.

На жаль, наша ініціятива Головою Верховної Ради зігнорована.

Демократичний Бльок змушений заявити, що знімає свої кандидатури на посади першого заступника і заступника Голови Верховної Ради УРСР. У виборах на ці посади Демократичний Бльок брати участи не буде і з цього моменту переходить у парляментську опозицію".

Заява була зачитана 6-го червня, в той жень Демократичний Бльок оприлюднив текст деклярації, у якій сказано, що 15 днів роботи першої сесії ВР УССР чітко виявили розподіл сил.

І розподіл цей характеризується засиллям обраної в умовах однопартійности консервативної більшости, тобто адміністративно-бюрократичної верхівки КПСС. Отож більшість та відхиляла конструктивні пропозиції Демократичного Бльоку, підтримала засуджену народом практику сумісництва державної та партійної влади. За кілька днів до відкриття сесії ВР УССР апарат Президії Верховної Ради був значно розширений, доповнившись партійними апаратчиками. Все це створило умови для того, що сьогодні фактично владу у Верховній Раді захопив Центральний Комітет КПУ, щоб і далі диктувати Україні свою волю. Про це в деклярації сказано так:

„Обраний без нашої участі Голова Верховної Ради, він же перший секретар ЦК КПУ і член Політбюро ЦК КПРС, є в першу чергу виразником вузькопартійних інтересів КПРС, а не прагнень українського народу до демократії і незалежності.

Вважаємо, що в умовах швидкоплинних демократичних перетворень, коли виникли реальні можливості закласти підвалини української держави для добра всіх народів, що населяють Україну, п'ятирічне функціонування такого конфронтативного парляменту може обернутися для України справжньою трагедією.

Тому найбільш правильною тактикою демократичної меншости Верховної Ради вважаємо перехід до конструктивної парляментської опозиції, яка буде організовано оформлена у вигляді Народної Ради. Головне її завдання — вироблення власних рішень та законопроєктів, у тому числі альтернативних, які б максимально відповідали інтересам народу України.

Вважаємо недоцільним для депутатів Народного Конґресу будь-яку участь у керівництві Верховної Ради вище рівня постійних комісій і в уряді, бо це створювало б ілюзію консолідації із силами застою і робило б нас співвідповідальними за їхні дії.

В разі ігнорування наших програм одним із завдань демократичної меншости в умовах однопартійної диктатури у Верховній Раді стане пропаганда в Україні ідеї розпуску Верховної Ради і проведення нових демократичних виборів на основі політичного плюралізму".

Стурбований широкими народними протестами проти обрання його на пост голови ВР УССР, В. Івашко поспішив з заявою, що посаду першого секретаря ЦК КПУ він займатиме лише до з'їзду КПУ, який розпочався 19-го червня. На час з'їзду ЦК КПУ сесія ВР України припинила свою працю і відновить її через тиждень.

В РІВНОМУ І ЖИТОМИРІ ЗАПАНУВАЛА НАЦІОНАЛЬНА СИМВОЛІКА

Рівне, Житомир (УПА). — **З України телеграмою повідомили, що 21-го червня рівенська Міська рада нового скликання, а також житомирська Міська рада прийняли рішення про узаконення національної символіки і підняття українських національних прапорів.**

Голова львівської Обласної ради Вячеслав Чорновіл 22-го червня надіслав до житомирської та рівенської міських рад привітальні телеграми, у яких сказано, що таке рішення є підтвердженням відродження духовности рівенчан і жителів житомирщини, які активно стали на шлях боротьби за утвердження незалежної української республіки.

Створено Українську Селянську Демократичну Партію

Київ (УПА). — **У приміщенні великої залі Сільськогосподарської Академії відбувся установчий з'їзд Української Селянської Демократичної Партії.** У ньому взяли участь 101 делегат з більшости областей республіки.

На початку нарад його учасників благословив священик УАПЦ о. Юрій Бойко. З промовами виступили відомий письменник і громадський діяч Сергій Плачинда, співголова Українського Товариства „Меморіял", письменник Володимир Маняк та інші.

Народні депутати УССР Іван Заєць, Володимир Коцюба, Олесь Шевченко, заступник голови Київської ради Олександер Мосіюк, вітали учасників з'їзду від імені Дембльоку. З'їзд ухвалив статут партії, згідно з яким її членами можуть бути „працівники села і міста", а також програму, яка визначає головною метою організації створення незалежної української держави. Партія виступає за передачу землі у довічне володіння з правом успадкування.

Обрано керівні органи — чотирьох співголів (ще одного оберуть пізніше) та Велику Раду. Співголовами партії стали Сергій Плачинда, Володимир Щербина, **Роман Кузьмич і Григорій Криворучко. До Великої Ради входять представники областей республіки.** З'їзд ухвалив також низку резолюцій, серед яких — про колективізацію, розкуркулювання та голод в Україні і підтримку Демократичного Бльоку у ВР республіки. Другий з'їзд УСДП заплановано на кінець вересня — початок жовтня цього року.

ЗУСТРІЧ З І. СЕНИК

Чикаґо. — **Окружна Управа СУА влаштовує тут в суботу, 30-го червня, зустріч з поетесою, багаторічним політв'язнем совєтських тюрем Іриною Сеник. Зустріч почнеться о год. 7-ій вечора в авдиторії собору свв. Володимира й Ольги.**

Відбулася зустріч представників Міжнародної гельсінкської федерації

Москва. (УПА, Сергій Каразій). — Тут з 31-го травня по 3-тє червня відбулася зустріч борців за права людини, що входять до Міжнародної гельсінкської федерації. На зустріч з'їхалися представники правозахисних організацій з усіх республік СССР та з багатьох країн світу. Попередня зустріч відбулася минулого року у Варшаві.

Цьогорічні збори присвячені підготові до зустрічі на вищому рівні „Гельсінкі-2" і викликали зацікавлення з боку проґресивної політичної громадськости. Однак совєтська офіційна преса лише побіжно згадала про цю конференцію в незначних замітках. Гельсінкський правозахисний рух ще й досі переслідується в СССР. Гельсінкським групам у республіках відмовляють у реєстрації, членам таких груп не дозволяють виїжджати за кордон і ще недавно відмовляли в'їзд в СССР тим, хто живе за межами СССР. Від Всеукраїнського Товариства Репресованих в конференції взяли участь Євген Пронюк, Іван Волик, Андрій Коробань, а також представник УКЦ Йосип Гула зі Львова.

Збори відкрив президент МГФ Карль Йоганес фон Шварценберґ. Хвилиною мовчання присутні вшанували світлу пам'ять мучеників, що загинули в боротьбі за свободу: Анатолія Марченка, Василя Стуса, Валерія Марченка, Юрія Глазкова, Андрія Сахарова та багатьох інших патріотів. З привітальним словом до присутніх звернулася Єлена Боннер. Представники країн Східньої Европи звітували про стан прав людини у їхніх країнах, які щойно звільнилися від гніту тоталітарних режимів. Почесною гостею на офіційному прийнятті для гостей була Розалін Картер.

Найбільш жваво проходила конференція 2-го червня, коли обговорювалося питання про стан прав людини в СССР. З кожної доповіді

(Закінчення на стор. 3)

Прокуратор вимагає смертної кари для І. Дем'янюка

Єрусалим, Ізраїль. — В середу, 20-го червня, асистент генерального прокуратора Ізраїля Міхаель Шакед вимагав смертної кари для Івана Дем'янюка, апеляційна скарга якого протягом п'ятьох тижнів розглядалася у Верховному Суді країни.

Як неодноразово інформовано, І. Дем'янюка обвинувачують в тому, що в роки Другої світової війни він служив сторожем у нацистському таборі смерти, в'язні якого назвали його за особливу жорстокість „Іван Грозним".

„Душі 800,000 жертв Треблінки і 250,000 жертв Собібору кличуть до помсти", — заявив у своїй промові прокуратор, звертаючись до п'ятьох суддів, але відкинув думку, що причиною такої кари є помста. „Страта одного воєнного злочинця не поверне життя тих, які загинули", — підкреслив він.

І. Дем'янюк був засуджений згідно з ізраїльським законом з 1950 року, який дозволяє судити нацистів та їх прибічників. Це єдиний злочин в Ізраїлі, за який передбачена максимальна кара — смертна страта.

„Якщо існують злочини, за які винні повинні розплачуватися своїм життям, то стосовно до Дем'янюка смертна кара цілком виправдана", — сказав М. Шакед.

Суд нижчої інстанції вже засудив І. Дем'янюка до смертної кари через повішення. Адвокат Йорам Шефтель подав апеляційну скаргу на винесений присуд 14-го травня ц.р., діставши десять днів на підтвердження своєї просьби про помилування. Після виступу прокуратора у Верховному суді адвокат дістане три доби для подання додаткових доказів невинности підсудного.

Газета „Ізвєстія" написала про Собор УАПЦеркви

Москва. — **Газета „Ізвєстія", орган Верховної Ради СССР, помістила у числі з 8-го червня інформацію про Собор Української Автокефальної Православної Церкви, який, як відомо, відбувався на протязі двох днів в Києві з участю єпископів, священиків, вірних і закордонних гостей. Собор, — пише згадана газета, — проголосив відновлення УАПЦ і прийняв інші важливі постанови.**

Українська Автокефальна Православна Церква, — говориться далі в інформації „Ізвєстій", — не визнає зверхности московського Патріярха. „Офіційно вона не зареєстрована і, коли триматися букви закону, відбуття Собору противить ся законодавству республіки. Під час травневої розмови, — пише газета, — численні єпископи і представники релігійних груп погодилися на форумі ради по справам релігії при Раді міністрів України, що релігійні групи і церкви проводитимуть реєстрацію вірних і тільки потім ставитимуть питання про скликання Собору чи Соборів. Між іншим, при активній підтримці Руху переведення цього збору було прискорене".

Далі „Ізвєстія" пише, що Патріярхом Київським і всієї України вибраний був заочно Митрополит УАПЦ в ЗСА Мстислав (Скрипник), резиденція якого знаходиться в Бавнд Бруку у стейті Ню Джерзі (помилково написано Каліфорнія). Містоблюстителем Патріяршого престолу України і Митрополитом Львівським і Галицьким був проголошений Йоан (Боднарчук), один з ініціяторів розриву УАПЦ з Російською Православною Церквою (РПЦ). **Рішення про відновлення УАПЦеркви, яка вперше була встановлена і проголошена під час громадянської війни і проіснувала як самостійна Церква дуже коротко, прийнято, не зважаючи на спротив Російської Православної Церкви, згідно ІІ Архиєрейського Собору, який вібувся в січні цього року і Української Православної Церкви (УПЦ), що її очолює тепер Київсько—Галицький Митрополит Філарет.**

Щоб кинути тінь недовір'я до високого ієрарха УАПЦеркви Йоана, „Ізвєстія" пише, що він, мовляв, був позбавлений єпископського сану в Житомирі в минулому році і звільнений з монаших обов'язків і присяги за „розкольницьку" діяльність.

ПОНАД 25,000 ОСІБ ЗАГИНУЛО ВІД ЗЕМЛЕТРУСУ В ІРАНІ

Тегран, Іран. — **Знищуючий землетрус навістив північно-західню частину Ірану в районі Каспійського моря в четвер рано, 21-го червня у висліді чого, згідно з іранськими інформаціями, загинуло понад 10,000 осіб, сотні тисяч були поранені. Землетрус силою 7,3 балів за скалею Ріхтера, знищив багато міст і містечок та поселень іншого типу. Деяких забитих і пропавших без вістей осіб й досі не вдалося віднайти, бо вони, правдоподібно, приси пані грузами будинків.**

Іранський уряд весь час подає цифру забитих 10,000 осіб, але амбасадор Ірану до Організації Об'єднаних Націй Камаль Харразі заявив американським кореспондентам, що число забитих є значно вищим і воно може досягнути 20-25,000 осіб.

Очевидно, землетрус, який захопив майже 200 миль ширини іранської території на північному заході був такий сильний, що були знищені майже усі муровані будинки вище двох поверхів, а крім того були знищені також інші забудування, електростанції, фабрики, перервані телефонічні і всякий інший зв'язок, у висліді чого понад 100 знищених місцевостей були цілковито відрізані від решти частини Ірану. Погана погода, а головно зливні дощі і вітер не дали можливости рятунковим командам, яким помагали частини армії, повністю розвинути рятункові акції і не можна було доставити літаками потрібних ліків, шпитального приладдя, накривал, шатер, медичного персоналу тощо.

Західні кореспонденти також не змогли продістатися до знищеної землетрусом частини Ірану, але вони натомість розголошували інформації про страшну трагедію іранського народу з Теграну. Закордонні держави одна за одною запропонували свою допомогу різного виду, щоб в першу чергу рятувати людей, дати допомогу пораненим і вивести якнайбільше осіб у безпечне місце.

Також президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш вислав кондоленційну телеграму на адресу прем'єр-міністра іранського уряду і запропонував гуманітарну допомогу, якщо такої Іран буде потребувати. Марвин Фицвотер, пресовий секретар Білого Дому заявив, що співчуття і пропозицію з Вашінґтону було переслано через іншу, заприязнену із ЗСА країну, але досі не отримано з Теграну потвердження, чи погодженности про допомогу.

Е. Шеварднадзе говорить про перегони в хемічній зброї

Москва. — Міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе дав інтерв'ю кореспондентці журналу „Новоє Врємя". Інтерв'ю має бути опубліковане в кінці цього тижня, але зміст розмови продістався на зовні. Як повідомляє агентство Ассошіейтед Пресс, Е. Шеварднадзе признався, що Совєтський Союз несе повну відповідальність за захитання балянсу в накопиченні хемічної зброї. Міністер обвинувачував в цьому деяких совєтських керівників, які настоювали на збільшенні продукції хемічної зброї, керуючись амбіцією „догнати і перегнати" Захід в продукції цієї зброї.

Е. Шеварднадзе не називав нікого по імені, але зробив заключення, як виглядає, що не було розумного планування, особливо в періоді перегонів в озброєнні.

Ця заява совєтського міністра наступила кілька неділь після того, як президенти З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу, Джордж Буш і Михаїл Горбачов, підписали у Вашінґтоні договір про зменшення хемічної зброї до мінімуму. ЗСА і СССР погодилися знищити 80 відсотків усіх запасів хемічної зброї. Згідно з оцінкою спеціялістів і поінформованих осіб ЗСА під теперішню пору є в посіданні 30,000 тонн, а СССР 50,000 тонн хемічної зброї.

Подібна ситуація напевно існує і в інших родах зброї, — кажуть політичні і військові спостерігачі та знавці підсовєтської проблематики.

„ДУДАРИКИ" НЕ ПОМИНУЛИ УНСОЮЗУ

Група хористів в редакції „Свободи"

(Фото: Х.В.Ф.)

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Після свого тріюмфального виступу в Карнеґі Голл у понеділок, **18-го червня, члени хору „Дударик"** мали день відпочинку, а в середу 20-го червня у полудневих годинах відвідали враз із своїм диригентом **Миколою Кацалом та опікунами Екзекутиву Українського Народного Союзу редакції „Свободи" і „Українського Тижневика"** та оглянули друкарню та інші споруди і приміщення, які містяться в будівлі УНС.

Молоді хористи поділені на три групи загостили до всіх працівників УНС та редакцій і адміністрації, а відтак спільно засіли до полуденка у великій залі УНС.

Гостинно проводив головний секретар Володимир Сохан, який привітав сердечно молодих гостей та попросив до слова головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса. Головний предсідник з радістю ствердив, що молоденькі хористи **принесли нам „свіжий подув вітру з України і скріпили надії, що вже близький** час, коли український нарід стане господарем на своїй власній землі, у самостійній ні від кого незалежній Україні". Він підкреслив, що українці тут в ЗСА плекають українську мову, культуру, а зокрема музику, з думкою про Україну і здумкою про Україну і заспівали гимн еміґрантів з України.

Другою з черги привітала гостей головний касир і обрана головним предсідни**ком УНС Уляна Дячук, яка** пригадала, що в тому примі

(Закінчення на стор. 4)

КОНЦЕРТ МИСТЦІВ З КИЄВА

Ню Йорк. — **Тут, в четвер, 28-го червня, в Українському Народному Домі, 140-142 Друга ав., відбудеться концерт визначних мистців Київського театру оперети: Людмили Маковецької (сопрано), Олександра Трофимчука (тенор), Ольги Нечипоренко (піяністки) та Олександра Борисьонка (акордеоніст). Вступ — 10 дол. від особи. Дохід з імпрези призначений на Товариство Української Мови. Початок концерту о год. 6:30 по полудні.**

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД вирішив припинити працю над спорудженням трансляувальної радіостанції „Голосу Америки" у пустині Неґев, бодай на два роки, щоби дати змогу докінчити досліди довкілля, що в всю чергу викликало розчарування зі сторони Уряду ЗСА в його офіційній заяві з цього приводу. У вівторок, увечері, 19-го червня, Крайова плянувальна рада Ізраїля проголосувала не схвалювати плянів цієї потужної радіовисильні аж до того часу, поки не закінчуться досліди, що мають вирішити чи електромагнетні хвилі не впливатимуть шкідливо на перелітних птахів, хоча Ізраїль та ЗСА погодились на спорудження такої станції тому два роки. Тисячі птахів з Европи перелітають до Африки понад міжгір'я Арава, що в пустині Неґев.

ДЕПУТАТИ ЛИТОВСЬКОГО парляменту вирішили перевести публічні опити щодо пропонованого мораторіюму в справі проголошення незалежности їхньої республіки. Ця пропозиція в заміну за припинення економічної бльокади, має розглядатися у парляменті наступного тижня. Президент М. Горбачов робив натяки на те, що дасть свою згоду на повноправні переговори про незалежність Литви якщо цей компроміс буде прийнято. Відділ національної організації Саюдіс у Вільнюсі дуже скритикував цей компроміс, але провід цієї організації дуже пильно розглядає пропонований плян без жодних досі коментарів. Передачою пропозиції до вирішення парляменту президент Литви Витаутас Ляндсберґіс закликав усіх депутатів точно обговорити це складне питання зі своїми виборцями.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЖОРСТОКУ розправу румунських шахтарів з протиурядовими демонстрантами, кілька тисяч осіб зібралося на центральній площі в Букарешті щоби задемонструвати свою опозицію урядові, що всякими способами старається знищити своїх опонентів. Міністерство внутрішніх справ подало до відома, що заарештовано Дімітру Дінка, відвертого критика уряду, та Ніка Леона, провідника малої центристської партії. Щоби вказати Румунії на своє невдоволення Уряд ЗСА через речника Державного департаменту Ричарда Бучера заявив, що американський амбасадор до Румунії Ален Ґрін бойкотував інавґурацію Йона Ілієску, яка відбулася минулої середи в Букарешті.

В АМЕРИЦІ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА група Крайової Академії Наук ЗСА, яка займається вивченням АІДС у своєму звіті на Шостій конференції у Сан Франціско повідомила, що епідемія цієї смертельної хвороби почала поширюватися на всі групи населення. В перших днях нарад конференції вчені виступили із переконливими даними про небезпеку зараження АІДС не тільки у групах високого риску — гомосексуалістів, наркоманів, але й у гетеросексуальних групах. Серед професійних груп в найбільшій небезпеці опинилися лікарі, медичний персонал та особливо хірурги. На Шосту міжнародну конференцію з АІДС прибуло 12,000 делегатів з 85-ти країн світу.

ЩОБ ВИРІШИТИ ПРОБЛЕМИ щадничо-позичкової індустрії, федеральний Уряд створив минулого року організацію Резолушин траст корпорейшин. Офіційні чинники цієї організації вирішили розпродати всі маєтки скрахованої щадничо-позичкової індустрії, але цей захід навряд чи вирішить роками накопичені проблеми. Державні ревізори виявили докази поганого керівництва, серед яких: оплата сотнями тисяч долярів колишніх консультантів та екзекутиви, влаштування клюбів, купівля маєтків за державний кошт. Розпродаж маєтків щадничо-позичкової індустрії на авкціонах пічнеться за кілька місяців, але вже тепер екзекутивний директор Резолушин траст корпорейшен Дейвид Кук попереджує, що жодні заходи не в змозі запобігти великим проблемам, тобто не обійдеться без підвищення податків.

В СЕРЕДУ, 20-ГО ЧЕРВНЯ, на американському літаконосці „Мідвей", який проводив учбове плавання на віддалі 200 кілометрів на північний схід від американської військово-морської бази Йокосука, почалась пожежа, що супроводжувалась двома вибухами. 16 моряків було поранено, а сім з них — тяжко, два моряки пропали без вісти. Через дві години пожежа була ліквідована.

СЕНАТ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ схвалив пропозицію губернатора Джим Флоріо зменшити бюджетний дефіцит на 2.8 біл. дол. шляхом підвищення податків з високих прибутків та податків на деякі вироби щоденного вжитку. В середу, 20-го червня, стейтовий Сенат також прийняв законопроєкт різкого підвищення фінансування державних шкіл в бідніших дільницях. Плян губернатора Дж. Флоріо змінити спосіб отримання та витрачання грошей стейтом здійсниться.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Ценральна Америка, мир в Європі, ЗСА й економіка

17-го червня ц.р., в Антіґва, Ґватемаля, відбулася конференція п'ятьох президентів центрально-американських країн. Це був уже восьмий з черги з'їзд оцих лідерів протягом останніх чотирьох років, але цей останній був найкращий і відбувався у найкращій атмосфері. Річ у тому, що латино-американський світ був неначе традиційно тереном правих або лівих диктатур, — він був об'єктом амбіцій генералів та експортерів комунізму згідно з націленням Москви на панування над цілим світом. І тому попередні з'їзди лідерів центрально-американських країн були присвячені замирюванню розсварених і воюючих сусідів. Тепер настав перший історичний момент, коли 1) у латинській Америці настав розмірний мир і 2) що ці п'ять президентів належать за своїм політичним світоглядом до демократичної „середини" з нахилом направо, а не наліво. Тому всі вони зорієнтовані на Захід з Америкою у першій мірі і всі вони у своїх нарадах виходили з становища наслідків антикомуністичної революції в Европі та невдачі спроб скомунізування Центральної Америки. Репрезентовані своїми президентами були Ґватемаля, Ель Сальвадор, Коста Ріка, Гондурас і Ґватемаля. Президент Панами був у характері обсерватора, заприязненого гостя. Усі вони — еспаномовні.

Хоч Центральна Америка далеко від України і здавалось би, що ми, українці, не зацікавлені її проблемами, проте варто присвятити трохи уваги цій події, бо вона тісно пов'язана з подіями в Европі, включно з процесами, які проходять в Совєтському Союзі. Від кінця Другої світової війни у 1945 році оце вперше цього року настала така ситуація у світі, зокрема в Европі, що замовкли міркування про можливість нової великої війни. Совєтський Союз послаблений, бо відпало від нього 66 сателітних держав, формально ніби все ще члени східнього Варшавського пакту, фактично зорієнтовані на демократичний Захід. Відпала загроза нової великої війни у зв'язку з внутрішньою колотнечею у Совєтському Союзі, тамошньою господарською мізерією, кризою у Компартії СССР, зростом відосередкових національних рухів. Збройна сила СССР ніби ненарушена, але фактично перестала бути загрозливим потенціяльним аґресивним чинником. У цьому однозгідні всі західні фахові знавці настільки, що навіть найкрайніший в уряді президента Джорджа Буша секретар оборони Дік Чейні, який раніше раз-у-раз перестерігав, щоб не вірити миролюбним фразам Ґорбачова, виступив із власним пляном значного обмеження американських збройних сил.

Зібрані в Антіґва президенти центрально-американських країн мусіли рахуватися з цієї новою міжнародною ситуацією. Як згадано, засідав між ними і президент Нікараґуа — Віолетта Чаморро, перемога якої в останніх тамошніх виборах була болючим ударом по Москві і її сателітній Кубі: Фідель Кастро діставав від Москви місію зробити все можливе, щоб скомунізувати Нікараґуа, як новий мостовий причілок комуністичної експансії на американському континенті. Програ тих зусиль була перемогою демократії в західній гемісфері, а військова інтервенція Америки на Панамі, хоч (як цього згори сподівався Вашінґтон) викликала протести всієї Латинської Америки, зліквідувала останню військову диктатуру генерала Норієґи, тепер у в'язниці на Фльориді.

Коли вже лідери 15-ти членських держав Атлантійського пакту (НАТО) погодилися, що той бльок матиме в майбутньому більше політичний, як військовий характер, то ясно, що й президенти латино-американських країн, всі цивільні діячі, всю свою увагу присвятили найболючішій їхній внутрішній справі: бідності рідного населення. Як запевняє „Ню Йорк Таймс" з 18-го червня ц.р., усі ці лідери здавали собі справу, що годі покладатися на видатні грошові допомогу від ЗСА, бо 1) найперша допомога від ЗСА йде для колишніх сателітних держав, які переживають кризу переходу з контрольованої економіки на вільний ринок і 2) самі ЗСА бороться просто величезного дефіциту державного бюджету. Тому на цій конференції еспаномовних президентів обмірковувано всі можливості піднесення життєвого рівня свого бідного населення — власними силами. Гасло „віри на власні сили" — не чуже й нам, українцям, які переживали і дотепер переживають період міжнародної деконьюнктури — байдужости всього зовнішнього світу. Скасування митних бар'єр, конечність придбати закордонні промислово-торговельні інвестиції, реформи власної податкової системи — ці й їм подібні заходи виповнювали ділові наради лідерів латино-американських країн і їхніх фінансово-економічних фахових дорадників.

Володимир Левенець

МІЖЕТНІЧНІ ПРОВОКАЦІЇ НЕ ВРЯТУЮТЬ ІМПЕРІЇ

Престижева і почитна газета „Волл Стріт Джорнал" надрукувала у числі з 11-го червня довшу редакційну (непідписану) статтю про так звані міжетнічні конфлікти, які часто виникають в Совєтському Союзі, а найбільше у Закавказьких республіках, які, як правило, кінчаються введенням до цих республік більших ґарнізонів війська, спеціяльних частин КҐБ і міліції. Ніколи совєтська преса й інші засоби масової інформації не повідомляли про те, що центрально-азійські республіки боряться в першу чергу проти комунізму, проти поневолення їхніх народів Москвою, домагаються збільшення свобід, а деякі повної незалежности і виходу із Союзу з СССР.

Засоби масової інформації і совєтські офіційні керівники вищого рівня, члени Центрального Комітету КПСС, Політбюра, а тепер ще і бюра президента Михаїла Ґорбачова, ведуть оманливу політику в цій ділянці і вводять в блуд власне населення, бо фактично йдеться їм про збереження вкупі комуно-московської імперії і забезпечення за Москвою великих дібр, тобто природного багатства, яке зберігається у надрах землі в багатьох республіках.

Мабуть небагато осіб на Заході знає, що, наприклад, в центрально-азійських республіках знаходяться усі важливіші копалини золота, що його уряд СССР продає на Заході за тверду валюту, якою фінансує тяжку воєнну індустрію, втримує величезний партійний, поліційний і урядовий апарат, не згадуючи про майже п'ятьмільйонову армію. Подібна ситуація є також у інших республіках — Прибалтиці, Україні і Російській федерації, усамостійнення якої настрашились кремлівські лідери і вдарили з цього приводу у дзвін тривоги та взялися на всякі лади критикувати Бориса Єльцина, не зважаючи на те, що він вміжчасі зумів зайняти одне з перших місць у Російській республіці, став президентом однієї з найбільших республік з широким розмахом політичної, економічної, соціяльної, культурно-освітньої, наукової та іншої діяльности, включно до підписання внутрішніх (міжреспубліканських) і зовнішніх (міжнародних) договорів.

Треба підкреслити, що декларативні заяви Єльцина і ставлення питання про суверенітет для Російської Федеративної Республіки, мають великі користі для інших поневолених Москвою народів, бо навіть західні засоби масової інформації, які досі не знали, або не хотіли знати про властиву Росію у Совєтському Союзі, як одну з 15-ти союзних республік, мусять „підбігати" за цими подіями милевими кроками і вияснювати своїм клієнтам „що є що".

Паризький „Лє Монд", німецька газета „Франкфуртер Альґемайне Цайтунг", швайцарська „Ді Ноє Цюріхе Цайтунг" та інші помістили менші чи більші інформації про те, що „Росія пробуджується", подаючи при тому у подробицях про хід нарад Верховної Ради нового першого зібрання Російської федерації. Деякі із західних публікацій помістили навіть редакційні статті з цього приводу, тобто дали свою власну опінію про дальший розвиток (ми сказали б розвал) комуно-московської імперії.

Що торкається України й інших поневолених народів — це вже інша справа. В цьому випадку західні русофіли прислуховуються до опінії суперпрезидента М. Ґорбачова, чи його найближчих співробітників. Деякі пробують ділити поневолених на „сепаратистів" і „федералістів", на „західніх" і „східніх", на „зрусифікованих" і „самостійників" тощо. Про право на самовизначення для усіх народів майже ніхто не говорить, крім діяспоральної преси і політичних сил в екзилі. Очевидно, і тут існують вийнятки, але в загальному панує дух „епізменту" і славословія для нового кремлівського царя Михаїла.

Має рацію згадана нами напочатку газета „Волл Стріт Джорнал", яка пише, що Москва пильно зберігає свої інтереси в центрально-азійських республіках, Прибалтиці і Україні з огляду на копальні золота в Азії, стратегічно важливі порти у Прибалтиці, багатства України різного виду та дешеву робочу силу. Щоб втримати під контролею важливі під господарським і стратегічним оглядом республіки треба час від часу спровокувати міжетнічний конфлікт, щоб мати претекст для введення більших військових частин і вбивців з КҐБ не тільки для переведення пацифікації, але в першу чергу для забезпечення цих дібр за імперією. Крім того показ імперської воєнщини є пересторогою для республік, особливо для тих, які стремлять до самостійности і виходу із Союзу з СССР, що імперський цар Михаїл спирається на силу армії і спеціяльних упривілейованих частин КҐБ, які готові в ім'я збереження тюрми народів ще раз показати свою звірячу вдачу і розрубуванням голів саперними лопатками зупинити всякі аспірації поневолених народів. Події в Грузії, Азербайджані, Вірменії, Україні, особливу у Львові цього є доказом. Наскільки національна політика М. Ґорбачова та його оточення відстала від потреб та прагнень народів СССР, свідчить той факт, що ще й досьогодні справа реорганізації Совєтського Союзу, хоч би на федерацію вільних народів, не вийшла поза рамки голослівної пропаґандивної балаканини.

Хто вміє критично приглядатися до єхидної гри М. Ґорбачова, за плечима якого зараз же таки стоїть міністер оборони СССР маршал Дімітрій Язов, той знає, що совєтська система працює старими випробуваними методами, не зважаючи на те, що з боку республік лунають щораз сильніші голоси критики, які, звичайно, кінчаються лише пустопорожніми ухвалами про „суверенітет" та обіцянками імперських чинників. Колись, як і тепер, про самостійників говорять комуністично-московські і лакейські пропаґандисти, як

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про небезпеки, які легковажимо

Ми так звикли, коли читаємо або слухаємо про всі небезпеки, які чигають на теперішню молодь, дослівно із усіх сторін, повторяти стереотипне твердження з віддихом полегші: „Ціле щастя, що в нашій спільноті цього немає...", що якось навіть не думаємо, чи справді воно так. Бажати... можна, але хіба ми цього свідомі, що життя нашої молоді дуже а дуже подібне до життя її однолітків із оточення, байдуже якої раси, нації чи соціяльного походження.

Вони не лише ходять разом до школи, але читають такі самі журнали, слухають таку саму музику, оглядають такі самі фільми і вкінці... думають так само. І тому не можуть не впливати всі ці погані, а то і страшні навички, що так широко тепер розповсюджені, зокрема наркотиків та алькоголю, і які доводять до пробудження найгірших людських інстинктів. Скільки злочинів трапляються з того приводу та скільки із них доконують малолітні — не треба нам і писати, бо кожний, що читає пресу чи слухає новинок знає про це аж надто добре.

Чи справді можна і далі наївно вірити, що серед тих усіх молодих наркоманів, алькоголіків, а в наслідок того злочинців, не існують діти з українських родин?

Певне, їх мусить бути дуже мало в порівнянні із оточенням, але вони є, а число їхнє, коли будемо легковажити цю проблему без сумніву зросте.

Серед листів, що ми їх дістаємо, як відгук на фейлетон „Про це і те", прийшов недавно один, який і спонукав написати ці слова остороги. Лист цей — це лист розпуки від українського батька, якого зустріла незавидна доля мати синів наркоманами.

У нескладних щирих словах описує він своє горе. І навіть не просить йому допомогти, але звертається з проханням, щоб остерегти інших українських батьків перед подібною недолею.

Моторошно стає, як читаємо рядки його листа, коли він описує, як один із синів побив його важко за те, що хотів йому заборонити страшний наліг, як другий пробував відобрати собі життя із-за втрати наркотиків, і пише про те, як він тепер старий батько, живе самітно, бо обставини змусили його тікати із власної хати.

Справді, яку тут йому можна дати допомогу? Хіба добре щире слово та простягнену руку. Шкода, що у нашій спільноті через те, що постійно замикаємо очі на складні та неприємні проблеми щоденного життя, досі не створено осередків допомоги для родин наркоманів, алькоголіків чи інших безвихідних недуг. Отже немає куди спрямувати невідомого нам читача, що описав своє горе.

Але може почуття, що тими рядками він остереже інших українських батьків та інші українські родини перед цієї небезпекою, що чигає на кожному розі вулиці, дасть йому бодай крихітку вдоволення, що зробив добре діло.

О-КА

Іван Головінський

„ПРАПОРЕ НАШ ЗАМАЙ НАМ В ГОРДІЙ СЛАВІ..."

(Славень куреня „Лісові чорти")

Кілька днів тому преса принесла зворушливу вістку, що в днях 18-19-го травня в Брюховичах, біля Львова відбувся з'їзд представників осередків Пласту в Україні. Відбулася подія, про яку мріяли, вірили і надіялися українські пластуни майже півстоліття від першого старшопластунського з'їзду в Цуфенгаузені, Німеччина, почерез усі пластові табори діяспори, досьогодні. Багато дечого змінилося за довгі десятиліття. Численні пластуни „впали в бої" і згинули в тюрмах, чи на засланні. За цей час виросли вже два нові покоління пластунів на нових поселеннях. Деякі, які не навчилися „оминати зрадливі яри" зійшли із пластового шляху. Численні, одначе, ніколи „не схиляли в діл прапора" і вони є свідками як сьогодні цей сам прапор блистить і золотом і сріблом" і вказує нам „шляхи нові, могучі величаві".

Відродження Пласту в Україні — це також запорука духового обновлення української молоді, яка, відкинувши облудні кличі марксизму-ленінізму, виявила свою „українську мудрість" і знайшла у пластовому світогляді і в пластовій ідеології відповідь на болючі проблеми сучасности. Суть пластового світогляду знаходиться у чотирьох словах пластового привіту СКОБ (Сильно, Красно, Обережно, Бистро"). Згадані чотири поняття на перший погляд, кожне зокрема, висловлюють протиріччя. Одначе у гармонійному співвідношені вони висловлюють глибокі психологічні думки, віддзеркалюючи вартості української тисячолітньої духовости, основаної на засадах християнської моралі і етики. Сама необмежена сила часто доводить до руїни і зла. Вона є часто джерелом насильства, терору і руїни. Тільки сила, яка є цілеспрямованою, контрольованою і обмеженою красою характеру, творить довготривалі вартості людського духу. Без краси, сила є насильством, в сполуці із красою вона стає позитивним явищем. Це не припадок, що політичні рухи нашого століття котрі обожали „нагу" силу, довели людство до нечуваного в світі терору, голодомору і масових мордів. Це була корінна проблема так само брунатного, як і червоного фашизму. Так само ідеал „іберменшів" як і Роскольнікова Достоєвського є прототипами необмеженої сили і насильства.

Обережність і бистрість, як риси характеру в психологічному розумінні є позитивними прикметами. Людина обережна у висловлюванні своїх поглядів буде вирозумілою і толерантною до інших. Така людина легкодушно не піддасться згубним впливам, що їх так багато сьогодні у світі. Обережність напевно навчить наших пластунів вибирати це із впливів Заходу, що є позитивне і будуюче, відкидаючи це, що незгідне із християнськими етично моральними засадами. Пластовий світогляд випробований на протязі десятиліть є найкращою запорукою світлого майбутнього для нашої молоді.

Українська нація сьогодні починає будувати свою незалежну суверенну державу. У цьому процесі, котрий щойно починається, напевно центральну ролю відограє українська молодь згуртована в Пласті. Вістки, які приходять з України, скріплюють нашу надію, що перші кроки, які вже зроблено, створять тривкі основи для дальшого розвитку Пласту. Хочеться вірити, що життєвий досвід нашої молоді навчив її „оминати зрадливі яри". Відкинувши згубну ідеологію російського марксизму-ленінізму, ця молодь зуміє розрізнити, поміж впливами із Заходу, позитивні не неґативні течії. Вона не буде захоплюватися дешевим блиском Голливуду і його проминаючими, тимчасовими вартостями. Розуміючи, що в „здоровому тілі здорова душа", вона відкине згубні впливи наркоманії, егоїзму та легкої, тимчасової матеріялістичної наживи.

Шукаючи за „своєю українською мудрістю" у нашій культурі, історії і традиції, вона пригадає собі слова тих, що „в Шевченкові сліди ступали", а особливо на слова передчасно померлого поета Василя Симоненка, який у одній із своїх поем висловив ось такі глибоко вдумливі слова: „Нехай мовчать Америка й Росія як я з тобою, Мамо, говорю".

Пластовий прапор, який після стільки років руїни і терору знову „замаяв у гордій славі" напевно вкаже нашій молоді на „нові величаві шляхи", де замовкнуть „тихі невільничі думи", але „гордо буде лунати наш спів".

Михайло Кучер

„Червень літо зарум'янив"

Про походження назви першого літнього місяця існує кілька теорій. Червнем зацікавилися мовознавці і дослідники народного аґрокалендаря. Між 20-им і 22-им червнем постає період найвищого сонцестояння. Тоді день удвічі довший ночі.

Найбільш логічною є теорія, що назва місяця походить від червеця. Саме в червні з'являється комаха кошеніль. А з кошенілі наші предки добували червону фарбу. Цей промисел був відомий у Київській Русі в X столітті. Був тоді податок — обрік — наші предки мусіли давати київським князям „по ложці червецю з осідла". З нього виготовляли високоякісний барвник, який переважно йшов на фарбування бойових знамен. Звідси і назва „червлені стяги".

Ця „руська фарба" мала великий попит поза кордонами Київської Русі. В рукописному трактаті про народний календар Овруччини, який знаходиться у Львівській науковій бібліотеці ім. В. Стефаника стверджується як до 1848 року у багатьох селах Овруччини селяни були зобов'язані давати податок із червецю. Як міру вживали дерев'яну ложку.

Згодом осередком постачання червецю стала Галичина, де окремі міста так і називались „червенські".

(Закінчення на стор. 4)

Юрій Лось

А В УКРАЇНІ БЛАКИТНО-ЖОВТА ВЕСНА...

(Спогади-фрески з поїздки в травні 1990)

Це не вперше довелось мені побувати у Львові і у Києві, але оце вперше відчув я, що я в Україні... В Україні блакитно-жовтої весни.

Мій покійний батько перед самою смертю казав мені: „Я жив довго і бачив багато, але одну річ хотів би ще раз побачити перед смертю: синьо-жовтий прапор на ратуші у Львові'. Він був з тими, що вішали цей прапор в 1918 році. Та тепер не вдалось йому дожити до цієї хвилини: помер він чотири роки тому, коли ще й мріяти про таку річ не можна було.

Але мені Бог дозволив побачити це чудо: гордо повіває наш блакитно-золотий прапор не лиш на ратуші старинного міста Лева, але й на опері, на університеті, на численних будівлях і площах міста. Синьо-жовті стяжки, значки, ленти, хоруговки на автах, на майже кожній вітрині крамниць, на грудях львів'ян. А найважніше: в їхніх серцях...

На старинних стінах Львова ґрафіті: тризуби. синьо-жовті прапори, „Слава Україні!" Щодруга людина у Львові має щось синьо-жовтого на собі: стяжечки у косах маленьких дівчаток, синьо-жовті светри, чи куртки дітей, навіть сині джінси із жовтими скарпетками. Головно львівська молодь — це сад синьо-жовтих квіток.

Недалеко опери, на проспекті Леніна у Львові місце, призначене на пам'ятник Шевченкові, який там колись має бути споруджений. Це серце сьогоднішнього Львова. Там, біля високого прапора з тризубом, завжди сотні людей; говорять, дискутують. Станете на три секунди, а вже вас обступлять люди, які хочуть обмінятись думками, засипати вас питаннями, розказати найновіше. Навколо — базар: можете купити там все, що ще так недавно було нелеґальне: газети-неформалки, синьо-жовті значки і прапорчики, тасьми тощо. Ще пару років тому за такі речі можна було опинитись на Сибірі. Посередині — не лиш потрет Шевченка, але й Тараса Чупринки, Степана Бандери.

Перед статуєю Івана Франка коло університету мітинґ. Дощ ляє, як з цебра, але сотні людей під парасолями, із десятками синьо-жовтих прапорів стоять і слухають мокрих промовців. І не лиш слухають, але ентузіястично підтримують їх вигуками: „Слава!", „Слава Україні!", „Ганьба Компартії!".

У будинку Руху, який недалеко від опери, завжди рух: приходять молоді люди, вписуються в члени, складають свої важко запрацьовані гроші як датки. Недалеко синьо-жовтий кіоск Руху. Там вивішені прапорчики, газетки, афіші, оголошення, фотознімки. Між ними — є й газетки жидівські. Організація свідомо і недвозначно простягає руку братерства цій нашій етнічній меншині: „ходіть разом з нами, проти спільних противників!".

В Києві починається історична подія: народи Верховної Ради депутатів Української ССР. У Львові здається 100 відсотків населення цілий день прикуте до радіоприймачів, чи телевізорів. В кожній крамниці, музею, ресторані, — навіть в бібліотеці — радіо на повний голос. Чи існує в якійнебудь іншій країні світу таке заінтересування в нарадах парляменту? Скільки людей в Америці прислухується до дебат Конґресу? Але в Українській ССР, це подія небувала: перші наради першої вільно вибраної (сяко-тако) леґіслятури.

На вулицях Києва теж „зацвіли" синьо-жовті прапори. Ось — демонстрація за Литву перед міськ-радою. Ось — мітинґ за екологію і Чорнобиль, ось — делеґація з Тернопільщини йде демонструвати перед палатою депутатів. Києвляни до тих прапорів вже привикли. Часом бачимо цікаві види: родина — молоді батьки й мати з маленькою дитинкою в візочку, а до візочка причіплений високий синьо-жовтий прапор.

На будинку, де відбуваються наради депутатів червоно-синій прапор, але всередині, коли ми там були — не було ні одного, ні червоного прапору СССР, ні червоно-синього прапору Української ССР. Зате на столах перед делеґатами з „Дембльоку" (Демократичного Бльоку) — синьо-жовті хоруговки.

На залі гарячі дебати. Слухаємо палких, патріотичних промов Чорновола, Лук'яненка, Ірини Калинець, Івана Драча, Лариси Скорик, і інших. Чи це можливо? Правда — Дембльок ще в меншості і „номенклятура" їх переголосовує. Але — вони говорять. Вони дискутують, обстоюють свої позиції, як в нормальній, цивілізованій країні. А ще так недавно — скільки з цих людей були за ґратами, чи в таборах на засланні?

Перед будинком депутатів — безперервна демонстрація, з ранку до вечора. Сотні, часом тисячі. людей, десятки прапорів: синьо-жовті, червоно-чорно, козацькі-малинові, зелені „Землі". І перед парляментом України чути „Ще не вмерла"... Співають спонтанно, стихійно, на різні голоси, часами не в тон — але як щиро, як з душі... Наш гимн, гимн України...

Перед будинком Руху завжди метушня: люди стоять, говорять, дискутують, радяться, „як на турка стати". Між тими людьми завжди безліч молоді, студентів, школярів. У них — синьо-жовтий значок на грудях, а запал у серцях. В суботу — під будинком Руху засіріли мундури січових стрільців, замаяли прапори. Розмовляємо з молодими „стрільцями". Це пластуни, які вирушають зустріти російських шовіністів з „Пам'яті" з Ленінграду, які прибули до „матері городів руських", щоб доказати, що це їхнє місто. Від наших „стільчиків" недвозначне: „Ви тут тільки гості! Україна наша!".

На річницю 22-го травня під статуєю Т. Шевченка перед університетом море людей, море синьо-жовтих прапорів. Палкі промови, кожна закінчується грімким „Слава Україні!" Навіть ті, які ще дотепер були „ні тепло ні зимно" попадають в настрій патріотизму. Співають хори, люди світять свічки, складають квіти перед тим, хто це все колись розпочав був. В повітря до небес підносять руки із випростуваними трьома пальцями: рука кожного з нас, це живий тризуб. Бачимо старенький дідусів, які ведуть своїх внучат до пророка України і побожно запалюють йому свічки, як перед іконою в церкві.

(Закінчення на стор. 3)

А в Україні...

(Закінчення зі стор. 2)

Депутати в Києві під час перерви у нарадах Верховної Ради.

Львів'яни приїхали до Києва.

Пластуни у строях січових стрільців, випозичених в кіностудії.

Відходимо пізно вночі, під звуки гимну:

„Боже великий, єдиний, нашу Вкраїну храни..."

Коли останній раз чути було цю пісню на вулицях Києва?

Київ заквітчався, як писанка на Великдень на фолкльорний фестиваль. На вулицях люди в народних строях з різних областей України, а й з інших країн. Цілий Поділ — це виставка мистецтва, це співи, танці. І всюди — блакитно-жовті прапори, стрічки, написи. Київ „українізується", Київ таки наш, Київ столиця України.

Під Андріївським собором люди з бандурами вчать слухачів релігійних пісень: „Іже херувими". А недалеко — під величезним синьо-жовтим написом скандують по-українськи обстрижені приклонники Гаре Крішна. Хлопчики бігають розпродають неформальну пресу і всякі інші видання, а юрби людей, вишикуваних як на Великдень, святкують свою весну.

Великий фестивальний концерт українського танцю і музики відбувається в Палаці культури, колишнім Інституті Благородних Дівиць. Цей будинок у зловіщих 1930 роках був кватирою НКВД, де в підвалах розстрілювали сотні людей. Сьогодні ентузіястичні глядачі оплесками зустрічають народних співців з усіх закутків України. Ось виступає група переселених лемків з Тернопільщини. По закінченню своєї точки вони співають ще одну пісню — „Червону калину":

Виступають стрільці січовії у кривавий тан,
Визволяти братів-українців з московських кайдан...

Без слова, як один, багатотисячна публіка стає з місць і віддає шану незабутим воїнам. А в підвалах слухають співу української весни ті розстріляні герої...

Відбулася ...

(Закінчення зі стор. 1)

віді в той день гості та представники преси довідувалися, що п'ять років перебудови фактично принесли дуже мало змін в питаннях прав людини.

Представник Московської гельсінкської групи, колишній політв'язень, а тепер народний депутат РСФСР, Сергій Ковальов у своїй доповіді означив дві головні тенденції в розвитку правозахисного руху в СССР — правництво і політизацю (згадавши УГС, що стала Українською Республіканською Партією). Ці дві головні тенденції були притаманні ще шестидесятникам, сказав Ковальов, і якщо двадцять-тридцять років тому перевага надавалась більше юридичному захистові окремої особи, то в наш час все більше правозахисників схиляються до думки про необхідність боротьби з самим комуністичним режимом. І ця тенденція все посилюється.

Велике враження на присутніх справили виступи Олени Саннікової та Віри Зелендінової, котрі розповіли про політв'язнів у СССР, про жорсторкі умови в концтаборах, про камери допитів, про залякування допитуваних та про витончені експерименти над непокірними у психіятричних лікарнях. Про зловживання у психіятричних лікарнях розповіли також Микола Монахов та Олександер Подрабінек, які входять до Асоціяції Незалежних психіятрів.

Окремо була розглянута тема злочинности в совєтській армії оскільки там існує „приховуваний терооризм". Досі світова громадськість не цікавилася цією темою. В тюрмах СССР відбувають покарання понад 300 юнаків за відмову від служби в армії. До залі, де відбувалася конференція прибула група матерів, діти яких були по-садистському вбиті під час служби в армії. Адвокат Олег Лямін від імени матерів зачитав заяву з пропозицією виділити в окремий розділ порушення прав людини, якими є факти злочинів у війську.

Бурхливо проходило обговорення національних проблем в СССР в умовах зростаючого національно-визвольного руху. Багато виступаючих сходилися на тому, що домовлености в Гельсінкі вже не можуть повністю задовольнити розвиток демократії в країнах Східньої Европи та в СССР.

Представник України Євген Пронюк зачитав резолюцію, внесену українською делеґацією, у якій вимагається звільнити всіх українських політичних в'язнів, серед яких імена Богдана Климчака, Олександра Голтовича, Михайла Козачкова й також недавно заарештованих Миколи Бердника та Олександра Духнікова.

В останній день конференції знову виступила Є.Боннер і депутати ВР СССР С. Станкевич та Галина Старовойтова. Кожен з виступів учасників конференції має важливе значення і сам по собі є темою для окремої конференції чи зустрічі. Після аналізування стану прав людини в СССР учасники конференції прийшли до висновку, що політизація суспільства призвела до того, що більшість правозахисників почали займатися політичними питаннями, правозахисний рух уже мало де існує в своєму чистому вигляді. Активісти Гельсінкських груп приходять до висновку, що мало захищати лише кожну конкретну особу, а необхідно ламати всю систему. Учасники також висловили прагнення, що побудова правового суспільства повинна здійснюватись на правовому рівні, а не „печерним" способом, як це роблять апаратники совєтської верхівки.

Учасники зборів 4-го червня поклонилися могилі А. Сахарова, після чого відбули до Копенгаґену, де відбулася заключна частина зборів, на яких підведуть підсумки московської зустрічі та вироблять напрями діяльности МГФ на майбутнє.

Україну в Копенгаґені репрезентують Євген Пронюк та Олесь Шевченко, які прибудуть тюди 8-го червня. Є там також українська делеґація з Канади, що її очолює Андрій Вітер.

Пам'яті поетеси Марти Калитовської

18-го січня ц. р. після довгої недуги, заснула на віки в санаторії біля Парижа поетеса Марта Калитовська. Вістку про смерть поетеси з жалем та болем прийняла її родина та знайомі.

Поетеса Марта Калитовська — авторка чотирьох збірок поезій: „Лірика " (1955 р.), „Рими і не рими" (1959 р.), „Десять листів до Софії" (1974 р.) і „Світлотіні" (1987 р)., появі якої Марта дуже раділа, наче відчуваючи, що це вже її остання.

Марта перекладала на французьку мову твори української літератури, зокрема повість Софії Яблонської „З країни рижу та опію" та з французької літератури — на українську мову п'єсу П. Кльоделя „Благовість Марії". Вона також писала багато літературних статей, критичних есеїв, нарисів. Інформація про М. Калитовську поміщена в третьому томі Енциклопедії Українознавства.

Літературні круги Києва і Львова з признанням оцінили літературну творчість Марти Калитовської. Її ім'я і нотатка про неї буде поміщена в Другому томі Української Літературної Енциклопедії. 20-го серпня минулого року по радіо читалась цікава доповідь про неї. Творчість Марти Калитовської здобула признання в діяспорі і в Україні, а це запевнення того, що пам'ять про неї завжди жива.

Хист до літературної і письменницької творчости Марта успадкувала від родичів. Її мати — Стефанія з Левицьких-Калитовська була дуже начитана, добре знала твори стітової літератури, а українська література цікавила її так живо, що не було українського поета чи прозаїка, якого вона докладно не знала, а Франка і Коцюбинського вона залюбки цитувала на пам'ять цілими устами. (Посмертна згадка „Діло" у Львові з 7-го лютого 1917 р.).

Батько покійної Марти — д-р Єронім Калитовський — адвокат в Стрию, непересічно здібний, суспільний діяч, патріот до самовідречення, мав великі заслуги на просвітньому і політичному полі Стрийщини. Писав вірші, спомини та короткі оповідання які друкувалися.

Ця згадка про родичів св. п. Марти насвітлює успадковані по батьках письменницькі обдарування покійної та вказує на велику кривду лукавої долі, що позбавила маленьку дитину таких батьків, які були б виплекали духові надбання доні.

Життєвий шлях Марти Калитовської був не лише дуже тяжкий, але і жорстокий. Немовлятком втратила маму, а на 10-тому році життя — батька. Під час Другої світової війни загинув без вісті її старший брат Павло а одинока сестра Тетяна залишилась в Україні.

Сирітська доля не легка. Покійна Марта мало згадувала про своє дитинство. Мабуть, воліла свої болючі переживання сирітської долі зберігати глибоко у своюму зболілому серці. Ніжна, тиха, спокійна, тендітна дівчинка, Мартуся (як її звали) виростала серед родини батьків та в Інституті для Дівчат в Перемешлі, де закінчила ґімназію.

З приходом більшовиків у вересні 1939 року вписується на філологічний факультет Львівського Університету. Одначе, студії перервала німецько-большевицька війна, а відтак арешт гестапо, з якого й чудом вдалося вирватися. Потім виїзджає вона до Бельґії, де в Ліеж кінчає університецькі студії в 1950 році.

Переїхавши з Бельґії до Сарселю Марта увійшла в атмосферу академічних і політичних кругів. Знайшла там щирих друзів та її життя пішло далі по визначеній лінії на сприятливому ґрунті. Марта глибоко розуміла і любила мистецтво і Париж заспокоював її внутрішні естетичні потреби. Любила оперу, театр, образотворче мистецтво, музеї. Париж став її другим домом.

Деякий час працювала Марта у видавництві Енциклопедії Українознавства. В Парижі зустріла Марта письменницю Софію Яблонську, а якою зв'язали її спільні літературні зацікавлення та материнське тепло Софії. Марта замешкала у літній посілости Софії Яблонської допомагаючи в адміністрації посілости та стала наче її адоптованою донькою. Вони обі себе взаїмно доповнювали та підтримували одна одну на життєвому і творчому шляху.

Несподівана траґічна смерть Софії Яблонської в автомобільному випадку, втрата так дорогої людини була глибоко болючою раною, яка ніколи не загоїлася і яку Марта носила в своєму серці, мабуть, до кінця свого життя.

Два роки тому Марта захворіла. перейшла складну операцію. В часі важкої недуги в шпиталі Марту постійно відвідували її добрі приятельки. Дуже віддано, наче рідною, піклувався нею постійно, а особливо під час її недуги молодий син письменниці Софії Яблонської-сенатор Жак Уден та його дружина Анна-Марі, які кожного дня були з хворою у шпиталі, подбали про кращу опоку, шпиталь та відпочинкову санаторію операції.

Але нічого не змогло змінити неминучого, Марта Калитовська заснула на віки, не здійснивши свого бажання побачити Україну.

Похоронена в Ноармутіє, біля міста Нантес у Франції, де проживала.

Вічна їй пам'ять.

Теодозія Савицька

ПАРЛЯМЕНТ ПІВДЕННОЇ Африки у вівторок, 19-го червня, усунув ще один важливий пpояв апартеїду, проголосувавши вичеркнення 37-літнього закону пр сеґреґацію публічних інституцій. Президент Ф.В. де Клерк ще в лютому заявив, що цей закон буде усунено, його метою була насильна інтерграція таких публічних вигод як пляжі, парки та лікарні.

ЯПОНІЯ ТА ЗСА подали до відома, що американська військова влада погодилася повернути майже чотири відсотки землі зі своїх військових забудувань, що знаходяться на південному японському острові Окінава. Після дворічних переговорів ЗСА погодилось віддати майже 2,000 акрів землі, що була окупована військом від того часу, як вібулися важкі бої за цю територію при кінці Другої світової війни. Цих 2,000 акрів є меншою територією, якої домагалися мешканці Окінави та потриває ця передача ще кілька років.

Загальні Збори Відділу УАКРади в Дітройті

В суботу, 4-го квітня в домівці СУА у Воррен, Миш. відбулися загальні збори Українсько-Американської Координаційної Ради, Метрополітального Відділу в Дітройті.

Збори відкрив голова Відділу УАКРади, Зенон Василькевич і однохвилинною мовчанкою присутні вшанували бл. п. Василя Папіжа — довголітнього члена управи. Президію Загальних Зборів вибрано одноголосно в складі: Роман Лазарчук голова і Леся Місьонґ писар.

Р. Лазарчук подякував всім присутнім за довір'я і попросив Л. Місьонґ відчитати протокол із минулорічних зборів. Протокол був прийнятий без завваг. Відтак, слідували звіти уступаючої управи.

У свому точному івичерпному звіті голова З. Василькевич підкреслив важливість діяльности УАКРади та її багатогранної праці. Тепер на передодні 1990 десятиліття, яке обіцяє принести нашій батьківщині великі зміни, УАКРада стоїть лицем до України. Минулого року УАКРада спонзорувала виступи визначних осіб і груп з України: „Не Журись" зі Львова та оперову співачку Ірину Даць з Києва. Рада також влаштувала Листопадове Свято і Свято Соборности і Державности.

УАКРада співпрацювала у влаштуванні загальногромадських імпрез, як відзначення Чорнобильської Трагедії, зустріч з Мовчаном, симпозіюм вісносно зловживань ОСІ, зустріч з Юрієм Шимком, головою СКВУ та 50-ліття Карпатської України. Намагання наладнати співпрацю в громаді з усіми організаціями є дуже важливе. Бачимо, що громада дала УАКРаді підтримку та є задовільна співпраця з нею.

З. Василькевич обіцяв повну підтримку УАКРади для СКВУ та РУХ-у і підкреслив, що організація була однією з основоположників Т-ва Приятелів РУХ-у.

Продовж звітового часу відділ УАКРади Митрополітального Дітройту перевів збіркові акції на СКВУ і на УАКРаду; брав участь у праці централі, а в нарадах екзекутиви і Краєвої Ради. Члени також брали участь у конвенції УАКРади, яка відбулася 20-23 жовтня у Філядельфії. УАКРада користується своєю домівкою, якою завідує Мирослав Хрін. На кіець З. Василькевич подякував всім за співпрацю.

Наступний звіт подав д-р Ярослав Березовський, екзекутивний місто-голова УАКРади. Він зосередив свою працю в групі „Діялог", яка з'єднує членів жидівської, польської та української громади. Вони стараються спільно переговорювати справи, які торкаються тих спільнот.

Дуже точний звіт подали Йосиф Постоловський, скарбник і Дмитро Федорко, фінансовий референт. Вони подали до відома про фінансовий стан організації та підкреслили конечність підтримки громади. Останній звітував Мирослав Хрін. Він впродовж минулого року старався як найбільше помогти новоприбулим українцям. Він робив усе, що треба, щоб їх привітати та улаштувати у новій їм країні. М. Хрін також завідував канцелярією Метрополітального відділу УАКРади.

Після відчитання звітів Богдан Петріна, голова Контрольної комісії подякував упарві за велику роботу, що вони зробили і ствердив взірцево ведені книги та поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі.

Звіт Номінаційної комісії прочитав Павло Герман. Він повідомив присутніх, що список кандидатів є завершений. Подав список нової управи, яку збори вибрали одноголосно: Зенон Василькевич — голова, д-р Ярослав Березовський — екзекутивний місто-голова, Рома Дигдало — місто-голова, Михайло Березовський — секретар протоколів, Роман Лазарчук — секретар, Йосиф Постоловський — скарбник, Валентин Ковальський — фінансовий референт, Дмитро Федорко — референт громадського фонду, Емілія Запорожець — зовнішні зв'язки, Мирослав Хрін — референт оборони політв'язнів та зв'язків з новоприбулими, Рома Тобіянська — референт преси й інформації. Вільні члени управи — Ярослав Базюк, Йосиф Бевцик, Осип Бігун, Степан Білий, Микола Дякун, Петро Капітанець, Олександра Місьонґ, Володимир Ощудляк, Петро Семеґен, Микола Татарин, Любомир Татух і Галина Швченко. До Контрольної комісії входять: Богдан Петріна, Василь Колодчин, Ксеня Кучер і Павло Герман.

Після короткої дискусії над допомогою для централі УАКРади в Ню Йорку голова закрив офіційну частину зборів. На кінець відбулося маленьке прийняття в честь Йосифа Бевцека, який святкував свої 80-ті уродини. Маріяна Ліськівська коротко розповіла свої враження із недавної подорожі на Україну та заграла на тасьмі накручене інтерв'ю з Михайлом Горинем.

Вечір дуже скоро проминув і всі роз'їхалися з великим задоволенням із діяльности Метрополітального Відділу УАКРади та з надією, що цей рік принесе великі успіхи для організації, громади і для батьківщини.

Рома Тобіянська

„Дударики"...

(Закінчення зі стор. 1)

щенні вітали ми вже різні ансамблі, але це вперше гостями є хористи з України, які є немов предвісником довгоочікуваного відродження України. Вона підкреслила загальну радість успіхом „Дударика" в Карнеґі Голл і бажала керівникові хору М. Кацалові, дальших успіхів у відданій праці плекання хорового мистецтва такої рідкісної і унікальної одиниці.

Короткими словами дякувала організатор поїздки хору по ЗСА та Канаді Марта Федорів і висловила надію, що УНС привітає так членів хору, як вітає їх ціла українська громада.

Останнім забрав голос диригент М. Кацал, який подякував УНСоюзові та редакції „Свободи", що присвячують стільки уваги хорові та його виступам. Зворушливо він згадував про теплого листа, якого він ще минулого року дістав від У. Дячук, дякував за її увагу і бажав успіху на новому пості. Він уважає, що їхні виступи з концертами в Північній Америці мають скріпити зв'язок між діяспорою і батьківщиною, та запевнив, що без помочі від діяспори не була б можлива перебудова. Він використав нагоду також, щоб подякувати українським людям, які їх так сердечно приймають немов своїх найрідніших, а членів хору поздоровив з їхнім успіхом в Карнеґі Голл, який став немов вершком їхніх дотеперішніх досягнень. „Я радію, що я українець", — закінчив свої слова М. Кацал.

Він використав нагоду, щоб представити тих осіб, які, крім хористів, вкладають найбільше праці та серця в працю з ансамблем. Це акомпаньятор Тетяна Лагола, Ляриса Свердлик, директор музичної школи „Дудариків", Леся Чайківська, Наталка Кацал, що від перших днів працює із хором, Володимир Зденянчин, який організував поїздку, Володимир Овсянніков, адміністратор хору.

Після гучних оплесків усім переліченим, В. Сохан представив тих, що сиділи при почесному столі: д-р І. Флиса, У. Дячук, Олександра Благітку, новообраного головного касира, ред. „Свободи" Зенона Снилика, ред. Рому Гадзевич з „Українського Тижневика", ред. І. Кедрина-Рудницького, сеньйора журналістів, представника забезпеченевої фірми Джорджа Маршала, свою дружину Неонілю та внука Маркіяна.

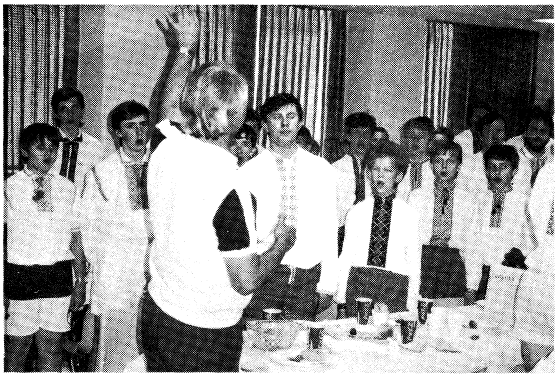
На прохання В. Сохана гості-хористи заспівали присутнім щедрівку „Ой на річці", український національний гимн та пісню „Лелека", до якої спочатку та при кінці зворушливо продеклямував молоденький хорист Назар Турхан повні значення слова „Лелеко, лелеко, літав ти далеко, За синєє море в чужії простори, а деж твої діти, що сам прилетів ти?..."

Останні слова: „...лети ж, не барися, у нас оселися!" — були немов в унісон із побажаннями В.Сохана на закінчення спільної гостини, щоб усі ми спільно заспівали вже скоро, як у 1917-18 році, „Вже воскресла Україна!"

Хористи поспішали виїздити, диригент передав У. Дячук, ред. З. Сниликові,та іншим членам Екзекутиви подарунки, а члени хору дістали від УНС окремі дарунки.

Хор вітає д-р І. Флис. За почесним столом (справа): М. Кацал, М. Федорів, Т. Лагола і Л. Свердлик.

М. Кацал диригує хором під час прийняття в УНСоюзі

Співають наймолодші „дударики"

Промовляє диригент М. Кацал. Біля нього (справа) В. Сохан і М.Федорів

ЯРА – у дусі Леся Курбаса

Минає 103 роки від дня народження Леся Курбаса. В календарному значенні це простір часу, в ньому не одні й не одна подія життя — вкрились тінню забуття. А коли ж ще узяти до уваги жорстокість умов, в яких затріюмфував злочин окупанта над життям і творчістю Леся Курбаса, можна б і не дуже докоряти часові, що не сприяв розцвітові непересічного таланту Курбаса. Не одним же ж поклонникам Музи українського театру судилася скорботна доля Л. Курбаса. Та, на щастя, прикмети часу багатогранні: буває, що на його полях, посіяне прабатьками зерно озиминою стає, щоб у силі ЯРА — на веснах правнуків, ожило й зацвіло...

Знущання сталінського режиму не знищили на Соловках духа творчости Л. Курбаса, він злинув просторами часу й континентів і в Америці окрилив наснагою, задуми молодої талановитої режисерки Вірляни Ткач. Вони рішила прямувати в своєму житті дорогою, прокладеною незамінним Лесем Курбасом, щоб у її ділах ще раз і ще раз заговорило відлуння змісту подій, яким дав початок Лесь Курбас. Значить з оков зими окупанта оживає ЯРА — весна творчости — мистецька група. Вибранкою духа творчости Л. Курбаса стала Вірляна Ткач і хоч далеко поза межами тої землі, де впали перші зерна Л. Курбаса у надра її, в силі наснаги молодої режисерки, керівниці мистецької групи ЯРА, границі щезають... Адже у її ріках життя пливе прадідівська кров, вона ж є внучкою професора Костя Кисілевського! Таким чином оправдує себе пословиця „Нашому роду нема переводу".

Із захопленням спостерігала я 20-го травня в Українському Інституті святкування уродин мистецької групи ЯРА. У вступному слові пояснила Вірляна Ткач причину на існування мистецької групи ЯРА: „Під час праці в театрі я часто зауважувала, як мало знають американські театральні мистці та глядачі про різні культури Східньої Европи, а особливо про Україну. Яра, мистецька група, заснувалась, щоб поліпшити цю ситуацію".

Ось таким чином ми мали приємність вгощатися мистецьким читанням творів Тараса Шевченка й Павла Тичини, Олі Шуган і Софії Зєлик та молодих акторів з Ля Мама театру, яких зуміла полонити Вірляна Ткач.

Під мелодійними звуками арфи у виконанні Полянської пролунали слова творчости Т. Шевченка й П. Тичини рідною і англійською мовами. Значить, зрівнялася мова Шевченка з мовою тих, що досі були знані Заходові: Шекспір, Байрон і їм подібні. Поет Богдан Бойчук у своєму слові також зблизив зрозуміння присутніх до причин та конечности молодого театру — мистецької групи ЯРА. Під кінець збагатила Вірляна Ткач програму прозірками з праці в двадцятих роках Леся Курбаса.

Вміло зуміла примінити Вірляна Ткач удогіднювання, зумовлені театром Ля Мама, для своїх задумів, значить вийти з-поза межі всяких обмежень і прокласти стежку пізнання й зрозуміння у світ Заходу, в якому свідомість про наших письменників і корифеїв театру, приколисана сном незнання, спочивала... В „Гісторі оф Ля Мама" — поданій Вірляною Ткач, читаємо: „Ля Мама в час 28-річного існування має на меті розвивати та представити найкращі нові праці в театрі. Ля Мама театр створює обставини, в яких виплекує нові артистичні подвиги". Ось саме в тих умовинах вирішила Вірляна Ткач створити Мистецьку Групу ЯРА, кермуючись окриленим надхненням творчости Л. Курбаса, додаючи мрії сьогоднішніх молодих артистів в красі літератури й поезії. Вірляна Ткач не новачка у світі театру, вона по закінченні студій в Колюмбійському університеті стала керівником — режисером чималої кількости театральних виступів. Дописи Вірляни Ткач про Л. Курбаса були поміщені в „Театр гісторі стадіс". Крім того, що вона є засновницею мистецької групи ЯРА є ще членом Інтернаціонального Товариства Курбаса, в склад якого входять: Лесь Танюк з Києва, Неллі Корнієнко з Москви та д-р Романа Багрій з Торонто. В недалекому майбутньому, бо вже 23-го листопада ц.р. відбудеться прем'єра під режисеруванням Вірляни Ткач „Світло зі Сходу" в Ля Мама театрі. Але для всецілого успіху мистецької групи і їхнього пориву є конечним і зрозуміння з нашої сторони в моральному і матеріяльному розумінні. Без нашої помочі, процвітання заледве чи можливим буде в повному розумінні цього слова. Поможімо, щоб у світі волі розправило українське слово до належних висот крила і перекликалось на рівні з таким же мистецьким словом Заходу.

І. Дибко-Филипчак

Міжетнічні...

(Закінчення зі стор. 2)

про „фашистів", „прихильників концепції Муссоліні і Адольфа Гітлера", „жорстоких тоталітаристів", „людоненависників" тощо. Для скептиків і тих, що вірять в комуно-московський лібералізм радимо прочитати надруковану в „Радянській Україні" статтю (див. п'ятниця, 25-го травня ц.р.) у якій автор (другий Галан) Тарас Василишин, вилляв усю жовч на українських самостійників і передав нам свою ненависть до визвольної боротьби українців в 1940 роках, зокрема до ОУН, УПА, УГВР, Романа Шухевича — Тараса Чупринки, Степана Бандери і теперішніх організацій в Україні, зокрема Української Гельсінкської Спілки (тепер Української Республіканської Партії) і молодечої організації СНУМ-у.

Дивлячись на ці події з точки зору національно-політичних інтересів республік, які маршують шляхом до повної незалежности і усунення зверхности над ними комуно-московських імперіялістів, слід сподіватися, що Кремль й далі стосуватиме у відношенні до республік півзасоби, які ледве чи зупинять вже наростання національного відродження і зміцнення самостійницьких сил, а разом з тим і розкладу імперії у приспішеному темпі.

„Червень..."

(Закінчення зі стор. 2)

Якийсь час і той край називався Червоною Руссю.

Червень ще називають ґедзнем. У той час з'являвся надокучливий ґедз. На Гуцульщині червень називали „гнилець". Тоді косили сіно і зливні дощі заливали його. Сіно гнило.

Інші слов'янські народи мають подібні назви для червня. Інколи у старших українських письменників можна прочитати „іюнь". Назва походить від богині Юнони, покровительки подружнього життя.

На червень припадають „Зелені свята" — св. Трійця. Напередодні Зелених свят наші предки відзначали „клечаний тиждень". „Клечити" значило вирубати серед лісу місце на майбутнє поле. На клечаному тижні кінчали сівбу ячменю. Ячмінь — невибаглива рослина. Була тоді приказка: „Кинь мене в болого — дістанеш золото".

Потім наставав „русальний", або „мавський" тиждень. Наприкінці місяця починається Петрівський піст. „Петрівка". Тоді співали „Мала нічка Петрівочка не виспалась наша дівочка".

Червень не тільки літо рум'янить, він ділить на піврічний цикл. Інколи його називали первістком літа, або полуднем року.

А час летить!

Коли ми писали звернення до колишніх мешканців Фюріхшуле у справі з'їзду, який має відбутися на Союзівці 15-го вересня ц. р., перед нами було багато часу. З розмислом ми це зробили, щоб дати змогу тим, які хочуть бути учасниками такої зустрічі, могли подумати, передумати своє рішення. У тому випадку наші сподівання не завели, бо кількість зацікавлених з кожним днем більшає, а це доказ, що буде можна провести час, серед „старої братії".

Не стараємося доказувати важливости таких з'їздів, бо це всім зрозуміло, передусім для тих, які після бурхливих переживань Другої світової війни опинилися у спокійному місці, що стало для них тимчасовою зупинкою перед дальшою поїздкою на сталий побут. Тут серед досить невідрадних обставин треба було творити свої пляни на майбутнє. Українська завзята молодь, не зважаючи на перешкоди, з усмішкою переносила всі невигоди, прямуючи до своєї мети. Перед нею не було воротя. Вигнана із рідної землі, вона була здана на власні сили, які її не завели. По стількох роках буде цікаво хоч думкою вглянути на ті часи і місце, пригадати собі усе та порівняти із перебуванням і станом сьогоднішньої молоді із добробутом, який для декого будуючий, для інших — навпаки.

При такій зустрічі буде нагода побачити „старих" знайомих, яких може призабулося та з цікавістю обмінятися думками про минулі, безжурні дні.

В цій справі вирішено однoднівку, яка охоплювала б студентське життя в Мюнхені, на Рамерсдорфі. Це буде не абияка подія запізнатися зі змістом такої. Пам'ятаймо, що час біжить, ми щораз ближче до реченця зустрічі і тому просимо, щоб нікого не бракувало на Союзівці 15-го вересня ц. р. З нагоди треба користати, бо більше такої не буде. До зустрічі на Союзівці!

О. Мотиль

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

ОФІЦІЙНЕ ПРЕСОВЕ аґентство ТАСС подало до відома, що совєтські війська післані на втихомирення масового тюремного заворшення в Дніпропетровському, відкрили вогонь по втікаючих в'язнях, вбиваючи одного та поранивши іншого. Як відомо в Дніпропетровському 2,000 в'язнів розпочали заворушення, беручи при тому закладників. Розпочалося це все у четвер минулого тижня, як в'язні домагалися кращих умовин і полегшення тюремних правил. Закладників звільнено без жодного ушкодження зараз на другий день в п'ятницю, 15-го червня.

ЗУМИСНЕ ЗАСТРАШУВАННЯ та турбування критиків мехіканського уряду, як виглядає, членами тайної урядової поліції, викликало чимале занепокоєння серед оборонців людських прав і то до такої міри, що треба було інтервенції самого президента Карльоса Салінаса де Ґортарі щоби припинити ці зловживання. Смертні погрози відносилися до Хорґе Кастанєда, сина колишнього мехіканського міністра закордонних справ і політичного союзника Куагтемоса Гарденаса, провідника лівої Демократично-революційної партії, який є гострим критиком економічної та політичної політики президента К.Салінаса.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ суд покарав палестинського журналіста до трьох років і дев'яти місяців ув'язнення після того, як його визнали винним за те, що він належав до підпільного проводу, який вже 31 місяць керує арабським повстанням. У доказах, які показано кореспондентам засобів масової інформації, ізраїльський суд доказує, що журналіст Самаан Кгорі був представником Демократичного фронту за визволення Палестини у проводі палестинського повстання.

ПОШУКУЮ БРАТА

МИХАЙЛО ПИЛАТ

народжений 14-го березня 1922 року в Городку (38 Заставське, передм.). Остання вістка про нього була із Франції (Ґалерія). Як хто має інформацію, то пишіть на адресу:
Українська ССР
Львівська обл. 292530
м. Городок
вул. Заставська 110
Пилат Софія Іванівна

